ಪ್ರಬಂಧ : "ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ."

ಲೇಖಕರು : ಶ್ರೀ. ಶಂಕರ್. G. ಬೆಳ್ಳುಬ್ಬಿ
ಶಿಕ್ಷಕರು.
Mr. S. G. Bellubbi, (AM)
Director of SGWORLD GK Channel.

"ಬರ್ತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನಿಂದ ಡೆತ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಇರುವ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಇಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹಲವಾರು ಪೋಲೀಸರ ಪಾತ್ರ 24×7 ಗಂಟೆಯೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಸ್ತಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೇ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಗಸ್ತು ತಿರುಗಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರು ಸರಳ ಹಾಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

* ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಹಾದಿ :

1861ರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ದೊರೆತಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರೀತಿ-ನೀತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸುಧಾರಣೆ, ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ತನಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವಿದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

1. ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ವಿಭಾಗ.
2. ಬಂದೂಕು ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಭಾಗ.
3. ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಭಾಗ (ವಿಧಿವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ)
4. ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಭಾಗ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಗಳಾದ 1. ಕನ್ನ, ಕಳವು ಮತ್ತು ಕೊಲೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಶೋಧನಾ ದಳ. 2. ಮೋಸದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪತ್ತೆ ದಳ 3. ಖೋಟಾನೋಟು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಶೋಧನಾ ದಳ. 4. ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರಣಾ ದಳ ಹಾಗೂ ವೈರಲೆಸ್ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಶ್ವಾನದಳಗಳೂ ಕೂಡಾ ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿವೆ.

* ಪೋಲೀಸರ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು:

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆ.ಪಿ. ಆಕ್ಟ್ ಕಲಂ 65, 68, 69 ಮತ್ತು 73ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ರಚಿಸಿದಂತಹ ನೀತಿಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ-ಸು-ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ನಾಗರಿಕರ ಜೀವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಪೋಲೀಸರ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

* ಪೋಲೀಸರು ನಿರ್ವಹಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು:

* ಇಂದಿನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನರಿತು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
* ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
* ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಪಾತ್ರ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗಿರಬೇಕೇ ವಿನಃ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬಾರದು.
* ಕೆಲವೊಂದು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ನಿರ್ಜೀವ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

* ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವೃತ್ತಿಪರತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸೌಮ್ಯವರ್ತನೆಯೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಇಲಾಖೆಯ ಗೌರವ, ನೈತಿಕತೆಯೂ ಇಮ್ಮಡಿಸುತ್ತದೆ.

* ಇಂದು ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಉಗ್ರ ಹಾಗೂ ಶೀಘ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು.

ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಕೆಲವು ಬೇರೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳೂ, (ಉದಾ: ಅಬಕಾರಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳು) ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೋಲೀಸರ ಇಂತಹ ಅತ್ಯಧಿಕ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತರವಲ್ಲ. ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲವೇ? 24×7 ಗಂಟೆಯೂ ಕರ್ತವ್ಯನಿರತರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಹದಗೆಟ್ಟು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಮಾಜದ ಮೇಲಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ ಜಗಳ, ಘರ್ಷಣೆ, ತಂಟೆ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ವಿನಃ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ತಮ್ಮ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದು ತರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಿರುವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಲ್ಲವೇ?

* **ಸುಧಾರಣಾ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ:**

ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರಿಮೋಟ್ FIR ನೋಂದಣಿ (ದೂರು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಂದ್ರ)ಯನ್ನು ಕಮಿಷನರೇಟ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡುವ 105 ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು 42 ಸಂಚಾರ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಹಿಯ FIR ಪ್ರತಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿರುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ 2014ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 14ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಲೀಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ನಾಗರಿಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ 100, 101, 103, 1091, 1090, ಹಾಗೂ 1098 (ಸಹಾಯವಾಣಿ) ಎಂಬಂತಹ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು & ಶಾಂತಿ-ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಸವಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ನೆರವನ್ನೂ ಕೋರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸು-ಸ್ಥಿರ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, ವೈದ್ಯರು, ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಂತೆ ಪೊಲೀಸರ ಪಾತ್ರವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜನಾಂಗ, ಸಮಾಜವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಅರಿವು ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿದ್ದ APJ ಕಲಾಂರು ಹೇಳಿದಂತೆ "ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಪಾಯವೊಡ್ಡುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು, ಅತಿಕ್ರಮಣಕಾರರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದಲೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಾಲಯಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ 'ಮಲ್ಟಿ ಮೀಡಿಯಾ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯು ಇಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ತುಂಬಾ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಲೇಖಕರು: Mr. S. G. Bellubbi, (AM)
Director of SGWORLD GK Channel.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

"Pure Water Is The World's First And Foremost Medicine"

See_Me_Alone

ಕಾವೇರಿ ಜಲ ವಿವಾದ

9900650046

'Cauvery Water Dispute'

ದಕ್ಷಿಣದ ಗಂಗೆ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತವಾದ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತ ದೇಶದ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗಳ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ವಿವಾದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಜಲವಿವಾದವು ಕರ್ನಾಟಕ & ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದು, ಕಾವೇರಿ ವಿವಾದವು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ತಲಕಾವೇರಿಯು ಭಾಗಮಂಡಲದ ಬಳಿ ಉಗಮವಾಗುವ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ನದಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಪುದುಚೇರಿ & ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಾದವು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವನದಿಯಾಗಿರುವ ಕಾವೇರಿನದಿಯು ಸು 765 KM ಉದ್ದವಾಗಿದೆ. ಕಾವೇರಿಯ ಉಪನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಂಷಾ, ಹೇಮಾವತಿ, ಅರ್ಕಾವತಿ, ಕಬಿನಿ, ಭವಾನಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥ. ಮುಂತಾದವುಗಳು, ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಮತ್ತು ಮೆಟ್ಟೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಾಜವಂಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದದ್ದು ಚೋಳ - ಪಾಂಡ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ವಿವಾದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

"When the well is Dry,
We will Know the worth of Water"
└ Benjamin Franklin.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

'Water is Life, and clean water means Health'

DATE / / PAGE

⟹ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ವಿವಾದ - ಹಿನ್ನೆಲೆ:-

* 1892ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ & ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಡುವೆ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಒಪ್ಪಂದ.

* 1924ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ.

* ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ — ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು 1910ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಬಳಿ KRS ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 41.5 TMC.

* ತಮಿಳುನಾಡು 1934ರಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಿವಾದದ ಕಿಚ್ಚು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ.

* 1970ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ - ವಿವಾದ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು 'ಕಾವೇರಿ ಸತ್ಯಶೋಧನಾ ಸಮಿತಿ' ರಚನೆ. 1973ರಲ್ಲಿ ವರದಿ.

* 1976ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ & ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರಗಳು & ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ ರಾಂ ನೇತೃತ್ವದ ಸಭೆ ಕರಡು ರಚನೆ.

* ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಂತರ ಬಂದಂತಹ AIADMK ಸರ್ಕಾರ ಕರಡನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು.

* 1990 June 02 ರಂದು ಭಾರತದ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ P.V. ಸಿಂಗ್‌ರವರು ನ್ಯಾ|| ಚಿತ್ತತೋಷ್ ಮುಖರ್ಜಿರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಮಧ್ಯಂತರ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ಮೆಟ್ಟೂರು ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ 205 TMC ನೀರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲು June. 25, 1991ರಲ್ಲಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ 262 ವಿಧಿ ಅಂತರ್‌ರಾಜ್ಯ ನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆಯಡಿ ರಚನೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

∺ 1998ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ -ಯವರು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ/ ಕಾವೇರಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

∺ 2003ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿತು. Feb. 05, 2007ರಂದು ಕಾವೇರಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣವು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ಆದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ವರದಿ - ಕಾವೇರಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ - Feb.05/2007
ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ.

KARNATAKA —	270 TMC
TAMILNADU —	419 TMC
KERALA —	30 TMC
PADUCHERY —	7 TMC

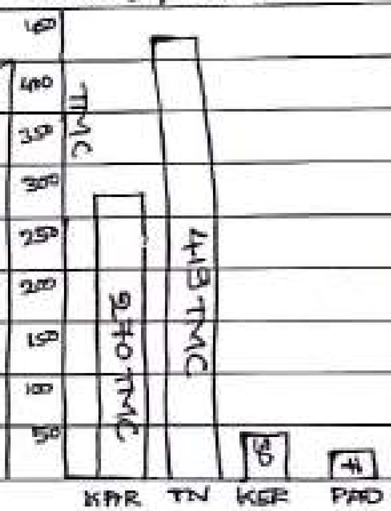

Total = 776 TMC

∺ 2012ರಲ್ಲಿ TN - ಜಯಲಲಿತಾ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆ. PM - ನೇತೃತ್ವದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ '9TMC ನೀರನ್ನು TNಗೆ Sept 19/2012 ರಿಂದ Aug 15/2012 ಬಿಡಲು ಆದೇಶ. ಕರ್ನಾಟಕ

∺ — ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

∺ — ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ವಜಾ. - ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ - ಕೇಂದ್ರ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು.

∺ ಈ ತೀರ್ಪಿನ ಅನ್ವಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಫೆ.19 2013ರಂದು 2007ರ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ತೀರ್ಪು 20.ಫೆ.2013ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು. ಇದರನ್ವಯ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

'Water is the Driving force Of All Nature'

DATE / / PAGE

→ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ - 270 TMC [37%]
→ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ - 419 TMC [58%]
→ ಕೇರಳ - 30 TMC [4%]
→ ಪುದುಚೇರಿ - 7 TMC [1%]

Total = 776 TMC

→ 2007ರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರಣ ಆದೇಶವು ಇಂದಿಗೂ ಇದ್ದು ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲಿಗೆ ಮರಣಶಾಸನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ.
= Cauvery Water Disputes Tribunal
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :- ಅಭಯ್ ಮನೋಹರ್ ಸಪ್ರೆ
ಸದಸ್ಯರು :- ನ್ಯಾ. N.ವಿ.ರಾವ್
ನ್ಯಾ. ಅಗರ್ವಾಲ್.

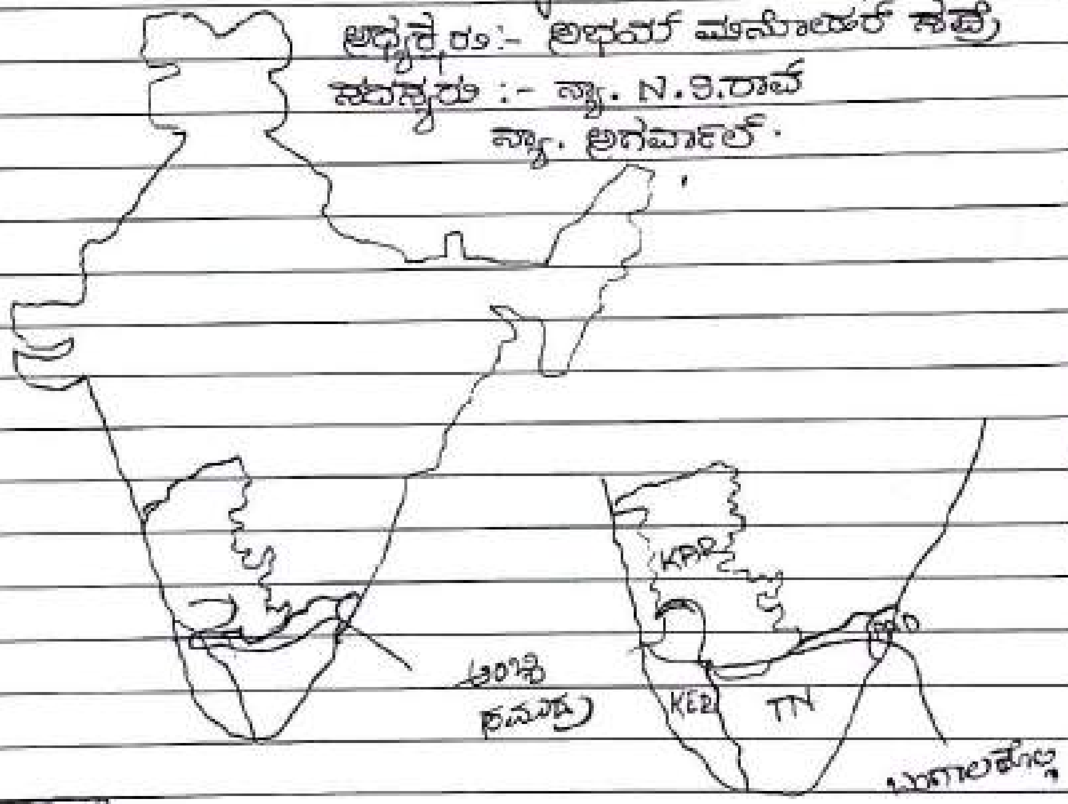

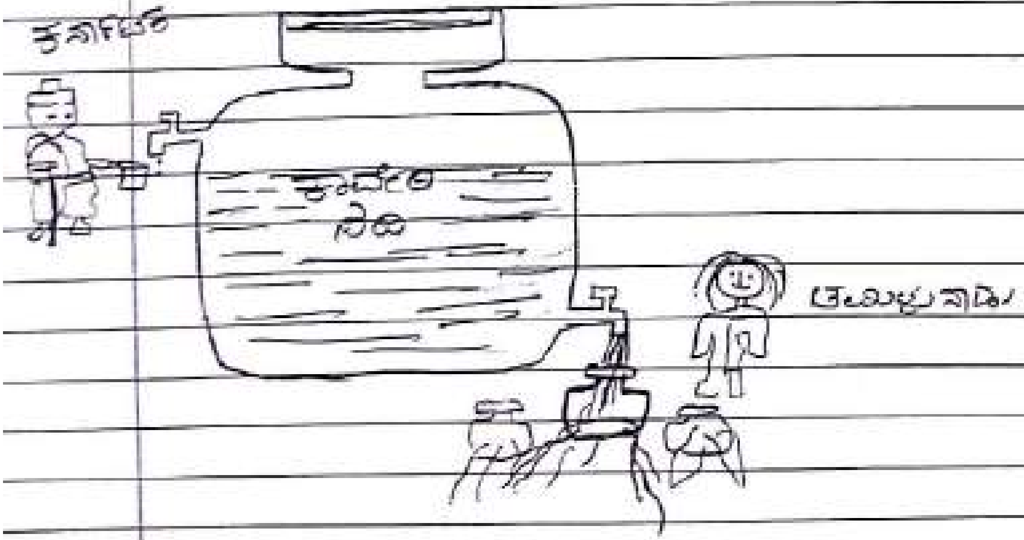

ಇಂದಿಗೂ ಮಡಕಾಗಿದೆ

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ => 14 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಇದ್ದ ಜೆಡಿಎಸ್ - ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪತನವಾಗಿದೆ.

* HD ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಸಮತ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಡಾಗಿದೆ.

* ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಜೆಡಿಎಸ್ & ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು

ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ:- ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸತೇನಲ್ಲ 1) ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 1983 ರಲ್ಲಿಯೇ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್, HD ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಯಾವುದೇ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅವಧಿ ಪೂರೈಸಲಿಲ್ಲ

ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ :-

* ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ನಡೆದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಹಸನವು ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಿಸುವಂತೆ ನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು

* ಶಾಸಕರನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿದಂತೆ - ಸ್ಪೀ ಅನರ್ಹತೆ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

→ **ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದರೇನು**

↳ ಪಕ್ಷಾಂತರವು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಶಾಸಕರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಚನೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ಹುದ್ದೆಯ ದುರುಪಯೋಗ; ಕುದುರೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರದ ವಿಸ್ತರಣೆ ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ etc ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ

↳ ಈ ಮೇಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಾಂತರ ತಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ 52ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ 1985ರಲ್ಲಿ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು "ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ" ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು

↳ ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಹಾಗೂ ಶಾಸಕ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 10ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ

⇒ 10ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಸಂಸದ & ಶಾಸಕ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

⇒ **ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಕುರಿತು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಪಾತ್ರ**

H D ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದು

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ತ್ರಿಪುರ ಸಾಹಿತ್ಯದವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ನೇಮಿಸಿದೆ
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ 15 ಸದಸ್ಯರ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ
ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ
ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುವ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದೆ

* ರಾಜ್ಯಪಾಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ 15 ಸದಸ್ಯರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು
ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಅವರ ವಿಭಾಗೀಯ ನಿರ್ದೇಶ ಪ್ರತಿನಿಧಿ
ಹುದ್ದೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ

* ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ
ಮುಗಿದಿರುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ
15 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಬಹುಮತ ಪಡೆದರೆ ಕಾಲಾವಧಿ
ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು
ತಿಳಿಸಿದೆ.

=> ಏಕೆ:-
ಸಾಧ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಪಾಲ
ನಿರ್ದೇಶನದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಮುಗಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಎಂಬ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ
ಎಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಸೇರಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸುವ
ಅವಕಾಶ ಸಾಧ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ.
- ಮುಗಿದಿದೆ

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

ವಿಪ್ ಎಂದರೇನು:-

* ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಚಿಹ್ನೆಯಡಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ . ಸದಸ್ಯರು ಶಾಸಕರ . ಸಂಸದರನ್ನು ಅಥವಾ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ನೋಟೀಸ್ ಅನ್ನು ವಿಪ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

—) ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ

—) 10 ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ 3 ವಿಧಗಳು

(1) **ಒನ್ ಲೈನ್ ವಿಪ್** - ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಪರ ಹಾಗು ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಮತ ನೀಡುವ ವಿಪ್ ಆಗಿದೆ.

(2) **ಟು ಲೈನ್ ವಿಪ್**:- ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧೇಯಕ ಮಂಡನೆ & ಅನುಮೋದನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗುವ ವಿಪ್

(3) **ತ್ರೀ ಲೈನ್ ವಿಪ್**:- ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ವಿಪ್.

ವಿಪ್ ಯಾವಾಗ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ:-

ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಸಕರ

— ಮತ ಎಣಿಕೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

[illegible]

[illegible]

ಉಪಸಂಹಾರ:- ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ:- [illegible]

[illegible]

[illegible]

* [illegible]

[illegible]

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ನಗದು ರಹಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳು.

ಪೀಠಿಕೆ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. "ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸದೇ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಭಾರತವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಮಹಾನ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರ ಈ ಮಾತುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚವು ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹಲವಾರು ನೂತನ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಸಾಧನಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಧನಗಳ ಸದುಪಯೋಗದಿಂದ ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಭಾವಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಹೆಜ್ಜೆ - ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

* ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಇರುವ ಆಯ್ಕೆಗಳು:

1. UNSTRUCTUD SADLIMANTORY SERVICE DATA.
2. DEBIT CARD, CREDIT CARD.
3. UNITEDE PAYMENT INTERPAA.
4. MOBILE WALLET.
5. POS MACHINE
6. PAYMENT
7. PRE PAID
8. MOBILE BANKING

* ನಗದು ರಹಿತ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು:

ಭಾರತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನಗದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ದೇಶವಾಗಿದೆ, GDPಯ 12.42% ರಷ್ಟು ನಗದು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನಗದು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಚೀನಾ 9.47 ಬ್ರೆಜಿಲ್ 4% 2013-14 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಒಟ್ಟು 76.47 ಬಿಲಿಯನ್ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ಅದೇ ಅಮೇರಿಕಾ 34.5% ಬಿಲಿಯನ್ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಗದು ರಹಿತಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

* ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳು:

1. ಕಪ್ಪು ಹಣವು ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತವೆ.
2. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಆಗುತ್ತದೆ.
3. ನೋಟು ಮುದ್ರಣದ ಖರ್ಚು/ಸಮಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
4. ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅಪಾಯ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
5. ತೆರಿಗೆ ವಂಚಕರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬಹುದು.
6. ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಾರಾಗಬಹುದು.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

ನಗದು ರಹಿತ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮ:

1. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮನಿ 2. ಆನ್‌ಲೈನ್ ವ್ಯವಹಾರ
3. ಮೊಬೈಲ್ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರ.
4. ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ.
5. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ 2 ಸ್ವೈಪಿಂಗ್ ಮಷಿನ್ - ನಗದು ಮುಕ್ತ ಹಳ್ಳಿಗಳು.
6. ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ರುಪೇ ಕಾರ್ಡ್
7. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 0.75% ರಿಯಾಯಿತಿ (ನಗದುರಹಿತ ಪಾವತಿ)
8. ರೈಲು ವಿಮಾ ಉಚಿತ.

Raviraj 9900443346

9. ಟೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ.
10. ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ.
11. April 2017 ರ ನಂತರ 3 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಭಾರಿ ದಂಡವನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ.
12. ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಾವತಿ ಸಹಾಯವಾಣಿ- ಮೊಬೈಲ್ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವ E-ಪಾವತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು 14444 ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

* ನಗದು ರಹಿತಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳು:

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೇವಲ 50% ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ನಗದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಲು ಭಾರತವು ನಡೆಯಬೇಕಾದ ದಾರಿ ಬಲು ದೀರ್ಘ ಆ ದಾರಿಯಾಗಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಇಂತಿವೆ.

1. ಕಾಲುಭಾಗ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ 27%.
2. ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್ ಇರುವುದು ಕೇವಲ 17% ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ.
3. ಸುರಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು - ಹ್ಯಾಕರ್‌ಗಳ ಡೇಟಾ ಕಳ್ಳತನವಾಗಿದೆ.
4. ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು.
5. ಭಾರತವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:

ಸಾಧಕ - ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದಾಗ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳಿಗಿಂತ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇಂದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ದಾಖಲಾ ಸಾಕ್ಷರತೆ ವೃದ್ಧಿ, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆ, ನಗರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣ ಆದಿಯಾಗಿದೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಗದು ರಹಿತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

SMP PSI and KAS

Farmer Suicides reasons and Solution

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು & ಪರಿಹಾರಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ :- ಯಾರೂ ಅರಿಯದ ನೇಗಿಲಯೋಗಿಯೆ ಲೋಕಕೆ ಅನ್ನವನೀಯುವ
-ನು ಹೆಸರನು ಬಯಸದೆ ಅತಿಸುಖಕೆಳಸದೆ ದುಡಿವನು ಗೌರವ
ಕಾಶಿಸದೆ ನೇಗಿಲ ಕುಲದೊಳಗಡಗಿದೆ ಕರ್ಮ ನೇಗಿಲ ಮೇಲೆಯೆ
ನಿಂತಿದೆ ಧರ್ಮ

ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿಕೆ :-
"ಭಾರತದ ಆತ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ"

ರೈತ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು (ಭಾರತ) ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನ ದೇಶ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 55% ಜನರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2016-17 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 16.11% ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಕೊಡುಗೆಯ-ನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ

2013-17ರವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ 3505 ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ (2013-17)

=> 2015-16 ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ರೈಮ್ ಬ್ಯೂರೋ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿದಿನ 348 - ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ
↳ ಅದರಲ್ಲಿ 48 ರೈತ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾ-ಗಿದೆ.

=> **ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು**

ಜಿ.ಕೆ. ವೀರೇಶ್ ವರದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು

1) ಕೃಷಿ. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಒತ್ತಡ (20.35%)

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

=) ಬೆಳೆಯ ವೈಫಲ್ಯ - 16.81%

=) ಸಾಲದ ತೊಂದರೆ - 15.04%

=) ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು - 13.27%

=) ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಅನಾರೋಗ್ಯ - 9.73%

=) ಮದ್ಯಪಾನ - 2.65%

ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣಗಳು

a) ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು

b) ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳು

c) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರಣಗಳು

d) ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು

e) ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳು.

1) ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು

ಅನಕ್ಷರತೆ:- ರೈತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕಾರಣ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿಲ್ಲ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ವಿಘಟನೆ:- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಕ ಜೀವನ ಹಾಳು ಆಯಿತು.

ಆಧುನಿಕತೆ & ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಲ:- ರೈತರು ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಲಾಸಿತ ಜೀವನ. ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನ.

ಬಡತನ,

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

⇒ **ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳು:-** ಸೋತ ಮನಸ್ಸು & ಹೆದರಿಕೆ ನೋವಿನ ಕುರಿತ ಚಿಂತೆ, ಒಂಟಿತನ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲದ ಕೊರತೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸಲಾರದ ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊರತೆ.

⇒ **ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳು:-** ಔಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಾಲ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿ - ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರಗಳು ಬಾಧಿತ ಉಳ್ಳವರು, ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊರತೆ & ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ

⇒ **ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರಣಗಳು:-** WTO & ಭಾರತದ ಒಪ್ಪಂದ. ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಹೂಡಿಕೆ - ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ. ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ. ರೈತರು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಕೃಷಿಯ ವಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲ ನೀಡಲು - ಸ್ಪರ್ಧೆ ನೀಡಲು ರೈತರು ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳು

1) ವಿಪರೀತ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ
2) ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ
3) ಬರ
4) ಅಂತರ್ಜಲ ಕುಸಿತ
5) ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನುಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆ
6) ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಗದಿರುವುದು

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ಸರಕಾರ ಕ್ರಮಗಳು

- ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿ
- ರೈತರ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಪರಿಹಾರ
- ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ & ಕೃಷಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ
- ಅರಿಶಿನ ಪ್ರಾರಂಭನಾದ ನೀಡಿತು ಬೆಲೆ ಘೋಷಣೆ
- ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ರೂಪಿಸುವುದು
- ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಣೆ / ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಇದರ ಜೊತೆ ಬೆಂಬಲ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ಬಿತ್ತನೆ ರೈತರಿಗೆ. ಬೀಜ & ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
-

ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು

=> **ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ**

- ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ - ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ - 14 ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 2017-18 ರಿಂದ 2019-20 ವರೆಗೆ ಜಾರಿ

=> **ಕಿಸಾನ್ ಸಮ್ಮಾನ ಯೋಜನೆ**

ರೈತರ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 6000 ರೂಪಾಯಿ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

=> ೨೦೨೨ ಕ್ಕೆ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

=> ಫಸಲ್ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ :- ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಳೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ.

=> ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಫಸಲ್ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ- ರೈತರಿಗೆ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

=> ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ.

=> ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಚೀಟಿ

=> ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರಧಾರೆ ಯೋಜನೆ.

=> ಕಿಸಾನ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್

=> ಸೂರ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆ.

=> ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು

1) ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ :- ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸು -ವುದು.

2) ರೈತ ಸಿರಿ ಯೋಜನೆ :- ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.

3) ಶೂನ್ಯ ಬಂಡವಾಳ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆ.

4) ಕರಾವಳಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್

5) ಇಸ್ರೇಲ್ ಮಾದರಿ ಕೃಷಿ ನೀರ ಬಳಕೆ

6) ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ೨೦೧೯ ರ ವರ್ಷವನ್ನು ಜಲವರ್ಷ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

=> ಗೆಲುವು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಯೋಜನೆ.

=> ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆ

└ ಪ್ರಾಂಶ. ರೂ 3 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ .

=> ಕಿಂಬಳ ಯೋಜನೆ.

=> ।

<u>ಉಪಸಂಹಾರ</u> :- ರೈತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಜೀವನದ ನಾಡಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ರೈತನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬುನಾದಿ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಾಧೆ ಪಡುವ ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ - ಸಮಗ್ರವಾದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ನಡೆಸಿ ಕೇಂದ್ರ & ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ರೈತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ನೀಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕು, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ - ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ ನೀಡಬೇಕು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ತಲುಪಿದರೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಶ್ವೇತಾ KN

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

"ಸರ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ನೂರು ಜನರು ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬಹುದು, ಆದರೆ 'ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಜನರೂ ಕೂಡಾ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ." ಎಂಬ ಮಾತು ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರವು ಮಾನವನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸು-ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಾರಾಟ, ಹಣಕಾಸು, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಹೀಗೆ ಮಾನವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

"ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗಾಗಿ" ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ 19ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. 1950 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಜಾರಿಗೆಬಂದ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವೂ ಕೂಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 1ನೇ ವಿಧಿಯು 'ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ' ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಯಾವುದೇ ಬಿಗಿಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಂತಹ ಶಿಥಿಲ ಮಾದರಿಯನ್ನು, ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಸಹಕಾರದ ಅರ್ಥ:

ಸಹಕಾರ ಎಂಬ ಪದವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ 'Co-operation' ದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. 'ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್' ಎಂಬ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಕೋ' ಮತ್ತು 'ಅಪೆರಾ' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳಿಂದಾಗಿದೆ. ಕೋ(Co) ಎಂದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿ, 'ಅಪೆರಾ' ಎಂದರೆ ಕೆಲಸಮಾಡು ಎಂದರ್ಥ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕೋ ಆಪರೇಷನ್ ಎಂದರೆ "ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಕೆಲಸಮಾಡು" ಎಂದರ್ಥ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತತ್ವಗಳು :

1) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ
2) ಲಾಭಾಂಶಗಳ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ
3) ಮಿತವ್ಯಯದ ತತ್ವ
4) ಸೇವೆಯ ತತ್ವ
5) ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ತತ್ವ
6) ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿನ ತತ್ವ
7) ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯತ್ವದ ತತ್ವ
8) ರಾಜಕೀಯ & ಧಾರ್ಮಿಕ ತಾಟಸ್ಥತೆ
9) ಸಹಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ
10) ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರ
11) ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಗಳ ತತ್ವ
12) ಪ್ರಚಾರದ ತತ್ವ.

ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

1) ಜನರ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ
2) ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಸಂಘಟನೆ
3) ಸಮಾನತೆಯ ಆಧಾರ
4) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಘಟನೆ
5) ಸಹಕಾರ ಒಂದು ಉದ್ಯಮ
6) ಲಾಭಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸೇವೆಯ ತತ್ವ
7) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದದ್ದು
8) ಸದಸ್ಯರ & ಸಮುದಾಯದ ಸೇವೆ
9) ಸಹಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದುದು
10) ಸಹಕಾರ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ

ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯ:

ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ [illegible] ಮಾರ್ಗೋಪಾಯವೇ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ/ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

downloaded from: www.kpscvaani.com
Scanned by CamScanner

ಸಹಕಾರದ ತೊಟ್ಟಿಲು ಕರ್ನಾಟಕ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗೆ, ತನ್ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ. ಹೀಗಾಗಿ "ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಲನದ ತೊಟ್ಟಿಲು" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಹತ್ವ :

1) ಇಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
2) ಇಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
3) ಸಂಪತ್ತು & ಆದಾಯದ ಸಮಾನವಾದ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
4) ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
5) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
6) ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ 'ಉತ್ತೇಜನ' ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
7) ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೇವೆ & ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
8) ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ
9) ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ
10) ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು & ಸೇವೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ
11) ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ
12) ಇದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.
13) ಸಮಾಜವಾದಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
14) ಇದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ & ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮಧ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ
15) ಎಲ್ಲರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ:

ಭಾರತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ "ಟೀಂ ಇಂಡಿಯಾ" ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ (ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿನ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ & ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದೊಡ್ಡಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತು- ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ವಾಯತ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಬಲೀಕರಿಸಲು ನೀತಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ- ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ, ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ [illegible] ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. [illegible] 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು [illegible] ಇದ್ದ 32% ತೆರಿಗೆ [illegible] 42% [illegible] ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದೂ, ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ [illegible] [illegible]

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner

ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

ಗುಜರಾತಿನ ಆನಂದ- "ಅಮೂಲ್" ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಕರ್ನಾಟಕದ KMF (ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟ) ಕೂಡಾ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ "ಯಶಸ್ವಿನಿ" ಯೂ ಕೂಡಾ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವ GST (ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ) ಯು ಕೂಡಾ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ: ಭಾರತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಾದರೂ, ಅದು ಇನ್ನೂ ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಬಲ ಕುಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಬೇಡದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ತಳಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತನ್ನ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟಿಯ ಅಧಿಕಾರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲದಾಗಬೇಕು. ಅಂದಾಗಲೇ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅರ್ಥಹೀನ ಎನಿಸಬಹುದು.

downloaded from: www.kpscvaani.com

Scanned by CamScanner